

Za sedm století starou studnou Helka a její vodní historií

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start: Stod
Cíl: Plzeň
Délka: 51 km
Náročnost: lehká
Vhodné kolo: trekové či horské

Naše dnešní cykloputování bude po zajímavostech, které mají vztah k vodě. Navštívíme významnou studnu, která zachraňovala obec před suchem, vodojem, ze kterého je nyní rozhledna, ptačí pozorovatelnu u rybníka s vodním ptactvem a lom, který nyní slouží jako koupaliště. Pokud tuto trasu pojedete v létě, můžete se osvěžit vodou vlastnoručně vytáhnutou ze studničního vědra či zapláváním v půvabném lomu. Trasu si ale můžete projet i v jiném ročním období, jen po větších deštích nebo na jaře budete mít možná problém s průjezdem cesty u ptačí pozorovatelny. Tentokrát začneme na železniční zastávce ve Stodě a skončíme v Plzni na hlavním nádraží.

Ze stodského nádraží se vydáme směrem do Hradce. Pokud jste ale ve Stodě poprvé, zajedte si aspoň k budově staré pošty, která je kousek z náměstím u řeky. Pobýval zde generál Suvorov, což se dovíte z desky na krásně opravené budově ve stylu selského baroka. Pak se vrátíme na silnici a po ní dojedeme až do Hradce ke kostelu. Pokud si chcete prohlédnout lom, kam se v létě sjíždějí mnozí milovníci koupání, sjedte od kostela k potoku a jeďte proti jeho proudu až

KOSTEL v Úhercích.

ROZHLEDNA v Heřmanově Huti.

TRASA je tentokrát spíš rovinatá.

Foto na stránce: Radka Žáková

Studna Helka

Voda hrála v zemědělsky založené obci Úherce vždy velkou roli, protože právě zemědělství bylo zdrojem obživy většiny jejích obyvatel. Polnosti místních sahaly od Nýřan k Líním a na samou hranici Zbúchu. Pro zemědělství a chov skotu je však třeba mnoho vody. Na katastru Úherců se nacházelo 9 rybníků, 4 obecní studny a jeden potok. Zásobování vodou v obci bylo zajištěno z pramenů a vodou stékající z polí u hřbitova. Voda se nejdříve hromadila v rybníčku pod hřbitovem, odkud tekla do horního rybníka na Návsí. Tam také přitékala voda z louky nad cestou do Mexika vpravo za vsí. Spolu pak napájely dolejší rybník na Návsí. Odtud voda teče do luk a tam se vlévá do Lučního potoka. Protože vodní srážky činí většinou jen 600 mm, trpěla obzvlášť severní strana obce v suchých letech nedostatkem vody. Tomu měla dopomoci šlechtična Helka, která nechala vyhloubit dvě hluboké studny na Návsí. Nejennější je studna Helka, která je situována na severní straně rozlehlé rovinaté návsi při jižním průčelí kostela sv. Josefa. Je celá zděná z kamene a hluboká přibližně 13,5 metru. Nadzemní část byla později dozděna z cihel. Historie studny sahá do roku 1213, kdy byla obec v držení pana Drslava ze Žižkov, který jí daroval své dceři Helce. Po smrti otce a manžela vstoupila jako řádová sestra do blízkého chotěšovského kláštera, kterému věnovala veškerý majetek včetně studny Helka. Druhá studna, kterou nechala paní Helka vybudovat, je u spodního návesního rybníka na západní straně. V pozdější době byla vybudována ještě jedna studna na Návsí a jedna na hřbitově. Všechny studny mají přibližnou hloubku od 10 do 13 metrů.

do lomu. Když nahlédnete do vody, už u břehu uvidíte, že voda je tu průzračná. Od kostela, kam se vrátíme, pak pokračujeme do Vsi Touškov, kde můžeme zastavit u památné lípy pod hřbitovem.

Přes Lochousice a Bítov dojedeme do Dolních Sekyřan. Impozantní kostel na křižovatce stojí přímo proti nám a my ho budeme cestou do Heřmanovy Huti těsně míjet. Pozornému pozorovateli neu-

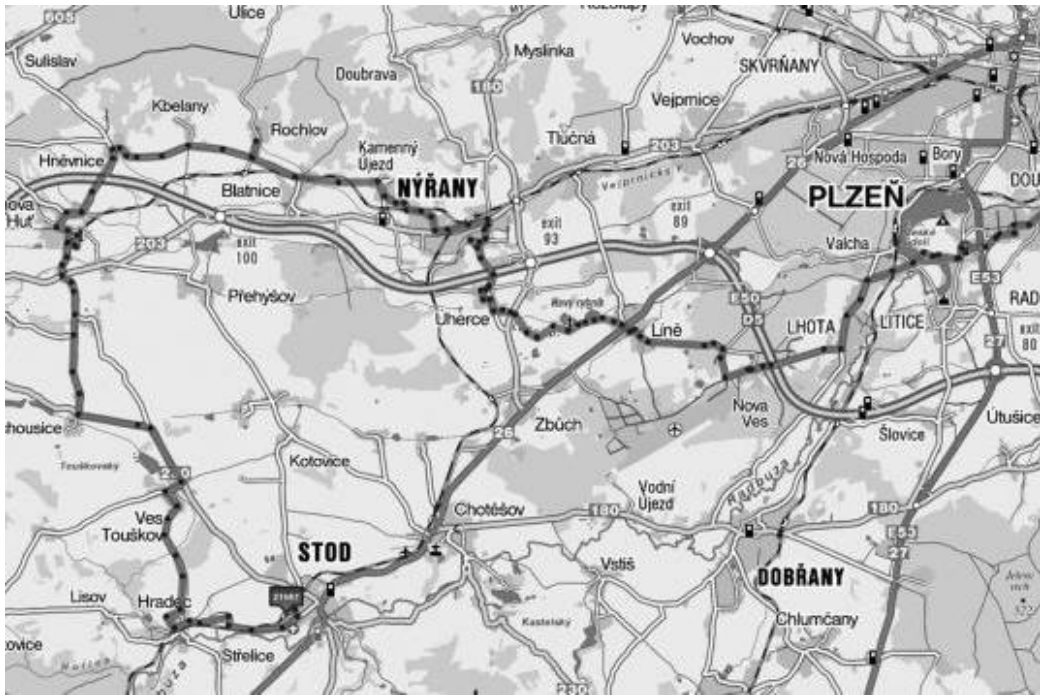
jdou staré nápisy na domech po pravé straně silnice – známky průmyslové historie obce. Ještě než dojedeme k železničnímu přejezdu, měli bychom odbočit vpravo k rozhledně. Tato půvabná stavba, která sloužila jako vodojem, byla nedávno opravena a z její vyhlídkové plošiny je krásný volný rozhled do dáli. Pohlednici rozhledny či pěkné razítko nebo dokonce turistickou známku můžete získat, když se poptáte v domech u paty vodojemu. Aspoň o víkend u je vždy nablízku někdo z rezidentů, kdo vám je nabídne.

Přes Vlkyš dojedeme do Hněvnic. V severní části této obce najdete krásný kamenný kříž, a to u křižovatky cest do Sulislavi a do Stříbra. My ale dále pokračujeme kolem Kbelan a Rochlova do Blatnice k železničním kolejím. Těch se z Blatnice budeme držet až do

Kamenného Újezda. Trasa 2258 tudy vede po pěkné polní cestě. Z Kamenného Újezda lze dojet kolem stejnojmenné zastávky až do Nýřan. Chceme-li zastavit na občerstvení, pojedeme přes město,

PTAČÍ POZOROVATELNA u Nového rybníka.

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na: <http://www.cykloserver.cz/f/ad64179862/>

Užitečné informace:

Občerstvení na trase: Stod, Hradec (v lomu), Nýřany, Líně
Cykloservisy: Stod, Nýřany, Plzeň
Odkazy: www.plzenskonakole.cz

PAMÁTNÍK LETADLO v Líních.

MÍSTNÍ turistické značení KČT Llínské okružní trasy.

jinak můžeme dojet do Úherců také po cyklotrase 2258. Naším cílem bude úherecká návěs, kde je vedle kostela nyní krásně opravená studna Helka. Od jara do podzimu tam najdete i vědro, kterým s pomocí vahadla můžete jednoduchým systémem ze studny nabrat vodu a vyzkoušet si, jak bylo těžké vodu přenášet, když netekla z kohoutku, jak je to v dnešních domácnostech běžné.

Na úherecké Návsí jsou dva z místních rybníků. Kolem dalších dvou pojedeme. U Nového rybníka za obcí blízko cesty do Líní už zdáli uvidíte

ptačí pozorovatelnu. Pokud rádi pozorujete ptáky a jiné živočichy, tak byste měli vědět, že zdejší rybník je významným hnízdištěm vodního ptactva – hnízdí zde až 30 druhů ptáků a další využívají toto místo jako zastávku při svých tazích do teplých krajín. Mohli byste tu tak zahlédnout například jeřába popelavého nebo čápa černého. Z infotabule u rozcestí blízko pozorovatelny se dovíte, že tady žije i několik druhů žab a vodního hmyzu.

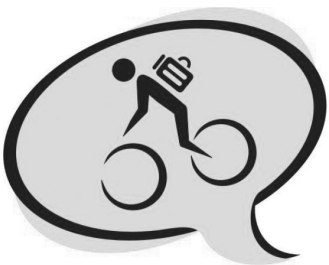
Poslední zajímavou zastávkou na naší trase bude letadlo v Líních. Nadzvukový letoun MIG12 je darem od pilotů, mechaniků a vojáků, kteří na zdejším letišti sloužili od roku 1952 do roku 1991. Nyní je z něj památník a také jedna ze zastávek Llínské okružní trasy vyznačené místním značením KČT. Po trase 2251 a 2279 dojedeme přes les do Nové Vsi a za ní se ve Lhotě napojíme na mezinárodní cyklotrasu číslo 3, po které dojedeme až k hlavnímu nádraží v Plzni. Poslední úsek nás vede podél Radbuzy, kde byla nedávno vyznačena další naučná pořiční stezka. Voda nás bude tedy doprovázet až do samého cíle naší cesty.

Příště: Za pověstmi městečka Uterý

Trasu připravila **Radka Žáková**, plzeňská cykloprůvodkyně a editorka portálu pro cyklisty plzenskonakole.cz

Seriál cyklovletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz

plzenskonakole.cz